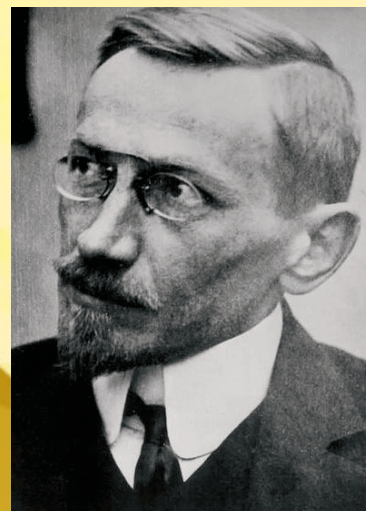

Oton Župančič

MEHURČKI

Zbirka e-KLASIKI

OTON ŽUPANČIČ MEHURČKI

Za elektronsko izdajo uredil mag. Frane Mazovec

Oblikovna zasnova in prelom MM grafika d.o.o., 1235 Radomlje

Založnik Seguro d.o.o., Ljubljana, 2012

Za založnika mag. Frane Mazovec

E-pošta info@e-knjiga.org

Izdaja je dostopna na <http://www.e-knjiga.org>

Imetnik stvarnih avtorskih pravic na tem delu je izdajatelj. To delo je na razpolago pod pogoji licence Creative Commons 2.5 (priznanje avtorstva, nekomercialno, brez predelav). V skladu s to licenco sme vsak uporabnik ob priznanju avtorstva delo razmnoževati, distribuirati, javno priobčevati in dajati v najem, vendar samo v nekomercialne namene. Dela ni dovoljeno predelovati.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-1(0.034.2)

ŽUPANČIČ, Oton, 1878-1949

Mehurčki [Elektronski vir] / Oton Župančič. - El. knjiga. - Ljubljana : Seguro, 2012. - (Zbirka E-klasiki)

Način dostopa (URL): <http://www.e-knjiga.org>

ISBN 978-961-93331-0-5 (pdf)

ISBN 978-961-93331-1-2 (ePub)

262247424

KAZALO

Ciciban zaspi, Uspavanka	5
Pismo; Stari medo	6
Žabe	7
Vrabci in strašilo	8
Zvonovi; Dedek Samonog	9
Kroparji, turek	10
Kraljevič Marko in Ljutica Bogdan; Ples kralja Matjaža	11
Postovka	12
Lenka; Glej, račke, labodi	13
Rac rac racman; Črep - na tleh je lonček; Zorica	14
Otroci spuščajo mehurčke; Daj - zmaj	15
Hi, hop; Kolá se kolač; Možiček-kopitljaček	16
Na kolenu; Kadar se ciciban joče	17
Pesem nagajivka; Ciciban zaspi	18
Uspavanka	19
Ciciban - cicifuj	20
Ciciban in čebela	21

Življenjepis

Župančič je bil eden štirih predstavnikov slovenske moderne. Ostali trije so še Dragotin Kette, Josip Murn Aleksandrov in Ivan Cankar. Rodil se je 23. januarja leta 1878 v Vinici v Beli krajini v premožni družini. Oče Franc je bil doma iz Selišč pri Dolenjskih Toplicah, mati Ana pa je bila hrvaškega rodu. Otroštvo je preživel v idilični vasi Dragatuš. Osnovno šolo je končal v Vinici, večino nižje gimnazije v Novem mestu, nato pa se je družina odselila v Ljubljano, kjer je dokončal gimnazijo. Po maturi leta 1896 je na Dunaju študiral zgodovino in zemljepis, leta 1900 je oboje absolviral, vendar študija ni končal. V Ljubljani je leta 1904 pol leta poučeval kot profesor, nato pa za 5 let odšel v tujino. Živel je v Parizu, v Švici in Nemčiji, kjer se je preživljal z zasebnim poučevanjem. Vrnil se je v Ljubljano in po Aškerčevi smrti postal mestni arhivar. Od leta 1920 naprej je bil dramaturg v ljubljanski Drami, v kateri od leta 1919 domuje Slovensko narodno gledališče in kasneje postal njen upravnik, ter bil izvoljen med prve člane Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Med drugo svetovno vojno je bil povezan z NOB-jem. Po koncu druge svetovne vojne je bil poslanec ljudske skupščine. Ob njegovi sedemdesetletnici mu je tedanja oblast podelila naziv »ljudski umetnik«, ljubljanska univerza pa ga je imenovala za častnega doktorja. Umril je v Ljubljani leta 1949 in je pokopan na Žalah.

Njegova sinova sta patofiziolog Andrej O. Župančič in arhitekt Marko Župančič.

Delo

Poezije za odrasle Čaša opojnosti (1899), Čez plan (1904), Samogovori (1908), V zarje Vidove (1920), Zimzelen pod snegom (1945)

Otroške pesniške zbirke Pisanice (1900), Lahkih nog naokrog (1912), Sto ugank (1915), Ciciban in še kaj (1915)

Dramska dela Veronika Deseniška (1924), Velik pomen imajo tudi njegovi prevodi, zlasti Shakespeara in Molièra.

Dela za otroke in mladino S poezijo za otroke se je Oton Župančič z večjimi ali manjšimi presledki ukvarjal vse življenje in ji ves čas posvečal enako skrb kakor ustvarjanju za odrasle. Z otroškimi pesmimi se je njegova lirika začela. Prve je napisal že v nižji gimnaziji v Novem mestu, ko je bil še otrok. Takrat je nastala tudi pesmica Zima, zima bela, ki ji je kasneje dal naslov Pesem nagajivka. V Krekovem slovstvenem krožku in dijaški Zadrugi se je kot gimnazijec višjih razredov v Ljubljani šolal predvsem ob slovanski ljudski poeziji, glavni inspiracijski vir pa so mu bila v tem obdobju še zmeraj zelo živa doživetja iz otroštva v Beli krajini. V letih od 1894 do 1899 je objavljala z različnimi psevdonimi v katoliških mladinskih listih Vrtec in Angelček, nekaj tudi v reviji Dom in svet. Od leta 1900 do 1903 je objavljala otroške pesmi s svojim pravim imenom v liberalnem otroškem listu Zvonček (Kralj Matjaž, Divji mož, Deveti Kralj, Krnec, a kje si?, Razbojnik). To ustvarjalno obdobje v Župančičevi otroški poeziji predstavljajo Pisanice (1900).

CICIBAN ZASPI

Ciciban
je zaspan.
Dajte mu blazino -
mehko mahovino;
dajte mu odejo -
jablanovo vejo.
Veter z gore piha,
jablano razniha,
veja se uvije,
Cicibana skrije,
z listjem ga prevleče,
s cvetjem ga omeče.

USPAVANKA

Kaj bo sinku sen prineslo?
Ptičje krilo, tenko veslo,
ali kita rožmarina?
Aja tuta, nana nina!

Krilo se je utrudilo,
veslo se je polomilo,
suha kita rožmarina –
aja tuta, nana nina!

Kaj bo sinku sen prineslo?
Niti krilo, niti veslo,
niti kita rožmarina,
le popevka materina:
aja tuta, nana nina!

PISMO

Prišlo je pismo iz daljne dežele,
iz daljne dežele, iz tujega kraja,
iz tujega kraja, od zamorskega kralja
belo pismo, črn pečat.

Kakšno je dano v tem pismu povelje?
Kakšno povelje, kakšni ukazi?
Kaj li nam hoče, kaj li veleva?
Pojdimo, pojdimo pisma brat!

“To je povelje zamorskega kralja:
vi neugnani vsi cicibani
morate biti hitro zaspani,
kakor bi trenil, morate spat!”

STARI MEDO

Brunda gunda, brunda gunda -
meda polna skleda!
Stari Medo - bistra glava:
prazna skleda - Medo spava -
Brunda gunda, brunda gunda -
meda polna skleda!
Če pa vidi polno skledo,
rad vam pleše stari Medo!
Brunda gunda, brunda gunda -
meda polna skleda!

ŽABE

Rega, rega, rega, rega,
vedno hujša je zadrega,
sonce že do dna nam sega,
jojmene, kaj bo iz tega!

Kum, kum,
le pogum:
slišal sem od juga šum!

Kvak, kvak,
glej oblak,
glej oblakov sivih vlak,
vedro vode nosi vsak,
kmalu bo vse polno mlak!

Rega, rega, rega, rega,
Bog nas reši vsega zlega!

Kum, kum,
le pogum!
Kvak, kvak,
glej oblak!

VRABCI IN STRAŠILO

Čiv-čiv, čiv-čiv,
še dolgo bom živ,
živ-žav, živ-žav,
še dolgo bom zdrav:
na sredi polja
tri vreče prosa!

Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!

Čiv-čiv, čiv-čiv,
saj nisem jaz kriv,
živ-žav, živ-žav,
če mož je brljav,
če metlo ima,
pa mesti ne zna.

Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!

<IGRA>

Otroci se igrajo po dva in dva v paru. En otrok je "strašilo", drugi pa pa ga v strašilo "oblikuje".
Ko učiteljica zakliče: "Vrabci!", spremeni "strašilo" svojo pozo. Nato se vlogi zamenjata.

ZVONOVI

Bim-bim, bim-bim!
Jaz dan zvonim,
na okna vsa trkam,
zaspance budim,
budim - bim-bim!

Bam-bam, bam-bam!
Jaz sonca vam dam,
en pehar za polje,
en pehar za hram
ga dam - bam-bam!

Bom-bom, bom-bom!
Kje je tvoj dom?
Kdor pot si izgrešil,
jaz vodil te bom
na dom - bom-bom!

DEDEK SAMONOG

Pase dedek Samonog,
čredo vrača skok na skok,
ovce bele, koze črne;
kadar čredo vso zavrne,
kadar čredo vso napase,
druga noga mu izrase.

<IGRA>

Dedek Samonog je mišljen kot gibalna igra.
Dedek Samonog skače sredi kola po eni nogi. Kolo poje pesem. Pri zadnji besedi stopi Samonog na obe nogi, kolaši skrčijo eno nogo; kdor zamudi, je naslednji dedek Samonog itd.

KROPARJI

Kdo pa tisti so štrkljači?
To so kroparski kovači,
to žebjarji so iz Kroke,
hodijo ko v mlinu stope;
cop - cop - cio,
lop - lop - lop!

Kdo pa tisti so štrkljači?
To so kroparski kovači,
kladivo jim v roki pleše,
pesmi poje, iskre kreše;
plenk - plenk - plenk,
žvenk - žvenk - žvenk!

TUREK

Dolg nos, turški nos,
bradavic je poln,
krive coklje, turške coklje,
kakor na Savi čoln.

Ali fes, turški fes -
kakor makov cvet!
Hej, in pas, turški pas -
z mavrico prepet.

Turek, daj meni fes,
meni fes in pas -
coklje, nos nosi sam,
sebi v slavo, čast!

KRALJEVIČ MARKO IN LJUTICA BOGDAN

Kraljevič Marko in Ljutica Bogdan
pravijo, sta se srečela ondan.
Dolgo se merita mrka junaka -
kteri začel bo? Drug drugega čaka.

“Veš kaj, moj Marko, obema bo bolje,
če se razideva - v lozo, na polje.
Da se spopadeva, svet bi se tresel,
kdo ve, kdo živo bi glavo odnesel...”

Tega je Marko komaj dočakal,
s Šarcem vesel je čez polje odskakal.
Kraljevič Marko in Ljutica Bogdan
pravijo, sta se srečala ondan.

PLES KRALJA MATJAŽA

Enkrat naprej, enkrat nazaj -
kralj Matjaž si izbira raj.
Gori in doli, tretjič okoli -
kralj Matjaž si Alenko izvoli.
Trikrat po sredi, četrtič na kraj:
“Kralj Matjaž, Alenko nazaj!”
Roke navzkrižem - križa - kraža -
Turki, lovite kralja Matjaža!
Bijmo s petami - tok, tok, tok!
Konjič Matjažev - skok na skok.

POSTOVKA

Kako pa postovka leta?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka leta,
nebeški strop ometa.

Kako pa postovka kroži?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka kroži,
čez sve peroti proži.

Kako pa postovka melje?
Tako-le, tako-le, tako-le,
tako postovka melje,
na zemljo ništro stelje.

<IGRA>

Postovka je mišljena kot gibalna igra.

Deček ali deklica, ki igra postovko, razširi roke in mora oponašati to ptico.

Ali si jo že kdaj opazoval nad domačim poljem? Potem veš, da leta na trojen način.

Najprej kakor vsaka druga letalka, utripaje s peotnicami, Potem kolobari z mirnimi krili, naenkrat pa se sredi neba ustavi in prav naglo prhuta. Vidiš, in takrat, pravijo Belokranjci, da melje.

Zato jo tudi imenujejo malenka. Štajercem je mokosejec; - a kje je moka?

Zato trdim jaz, da stelje na zemljo ništro. In kaj je ništra?

Nekaj, kar ni nič. Če ne verjameš, vprašaj me.

LENKA

Lenka se šeta -
metla pometa;
Lenka počiva -
igla ji šiva,
Lenka pred duri -
peč se zakuri,
a kokotiček
skoči v lončiček,
leže v ponvico,
dvigne glavico:
“Lenčica, Lenka,
kikiriki!
sem že pečenka,
jest se mudi!”

GLEJ, RAČKE, LABODI

Glej, račke, labodi!
To plava, to brodi,
čablja, peruša
in z repkom miglja!
Izgine v tolmunu
pa žabico v kljunu
prinese nazaj.
kaj, račka, kaj,
kaj stava velja,
da ste iz Ribnika doma?
Če bi bile iz Ribnice,
po svetu bi pohajale
pa suho robo prodajale.

RAC RAC RACMAN

Rac rac racman, kam racaš?
Rac rac racman kaj mi daš,
pa povem ti, kje je mlaka,
tam te tvoja račka čaka -
račka žabice lovi,
sebi tri in tebi tri.

ČREP - NA TLEH JE LONČEK

Črep - na tleh je lonček -
zbogom, mlečna kaša!
To je zdaj kosilce,
to večerja naša.

Kje si, loncevezec,
kodrasti Slovaček?
Lonček mi poveži,
kupim ti kolaček.

ZORICA

Zorica, zorica zlata
nam je obsvetila vrata,
nam je obsvetila hram.
Kdo se še v postelji greje?
Zorica zlata se smeje:
ni li te, Mirko, nič sram?

OTROCI SPUŠČAJO MEHURČKE

Sonce, zemlja, mesec
vrté se brez kolesec,
letijo brez peresec,
v nebó se točijo,
na vejo skočijo,
brez poka počijo.

DAJ - ZMAJ

Daj - zmaj,
dvigni se visoko
nad poljé, nad loko,
čez goró poglej,
kaj je tam, povej!

Štajerska je vsa zelena,
a Koroška zamračena,
Krašavec pečine orje,
v soncu sveti se Primorje;
da spustiš me malo više,
videl bi tržaške hiše.

HI, HOP

Hi, hop,
konjiček v kalop!
Kam pa, kam?
Ko bi vedel sam!
Čez savsko pólje
po dobre volje,
čez Zidan Most v Celje
po belo veselje,
malo čez Gorjance
po pečene janjce,
v Celovec, Trbiž
po novec, drobiž,
pa z drobižem v Trst, gorico
po rožiče in medico.

KOLÁ SE KOLAČ

Kolá se kolač,
kotá se kotač,
če kužek bi znal,
bi se z nami igral,
tako pa le pravi:
hav-hav, hav, hav!

MOŽIČEK-KOPITLJAČEK

Možiček-kopitljaček,
to bister je junaček,
nikdar se ne upeha,
kopitati ne neha,
kopita skoz in skoz,
kopitne Anko v nos.

NA KOLENU

Diči, diči, diča,
urno na konjiča,
na konjiča vranega,
dobro osedlanega!

Diči, diči, diča,
deček nima biča,
deček nima ni ostrog,
da pognal bi konja v log.

KADAR SE CICIBAN JOČE

Ciciban se cmeri,
za dve mili Jeri.
Hitro, hitro meh za smeh,
vleci ga po vseh koteh,
meči ga ob tla, pod strop,
in ob steno, hop, hop, hop!
Pok! - se meh razpoči,
smeh iz njega skoči.

PESEM NAGAJIVKA

Zima, zima bela
vrh gore sedela,
vrh gore sedela,
pa tako je pela,
pa tako je pela,
da bo Mirka vzela,
da bo Mirka vzela,
ker on nič ne dela,
ker on nič ne dela,
ker on nič se ne uči -
čaki, čaki, Mirko ti!

CICIBAN ZASPI

Ciciban
je zaspan.
Dajte mu blazino -
mehko mahovino;
dajte mu odejo -
jablanovo vejo.
Veter z gore piha,
jablano razniha,
veja se uvije,
Cicibana skrije,
z listjem ga prevleče,
s cvetjem ga omeče.

USPAVANKA

Kaj bo sinku sen prineslo?
Ptičje krilo, tenko veslo,
ali kita rožmarina?
Aja tuta, nana nina!

Krilo se je utrudilo,
veslo se je polomilo,
suha kita rožmarina –
aja tuta, nana nina!

Kaj bo sinku sen prineslo?
Niti krilo, niti veslo,
niti kita rožmarina,
le popevka materina:
aja tuta, nana nina!

CICIBAN - CICIFUJ

Ciciban teče v zeleni dan;
ptičica znanka v goščavi
vsak dan lepo ga pozdravi:
“Ciciban, Ciciban, Ciciban,
Ciciban, dober dan.”

Ciciban, kaj pa je danes, čuj!
Kaj ti to ptička prepreva?
Po vsej dobravi odmeva:
“Cicifuj, Cicifuj, Cicifuj,
Cicifuj, fej in fuj!”

Ciciban misli: “Zakaj Cicifuj?”
Takrat si roke zagleda,
pa se domisli: “Seveda.
Danes se nisem umil še, fej, fuj,
danes sem res Cicifuj!”

Bister potoček se vije čez plan,
preko kremenov se lije;
Ciciban v njem se umije,
ptička zapoje spet: “Ciciban,
Ciciban, dober dan!”

CICIBAN IN ČEBELA

Čebelica leti z neba,
leti leti vse niže,
vse niže in vse bliže
čebelica leti z neba.

“Čebelica, od kod in kam
te nesejo peroti
po jasni zračni poti?
Čebelica, od kod in kam?”

““Kje pa je tisti Ciciban,
ki venomer razgraja,
ki mamici nagaja,
kje pa je tisti Ciciban?””

“Če bil bi tukaj Ciciban
čebela svetlokrila,
kaj bi mu naredila,
če bil bi tukaj Ciciban?”

““Če bil bi tukaj Ciciban,
tako j mu bridko želo
zapičim v trdo čelo,
če bil bi tukaj Ciciban.””

“Potem bi jokal Ciciban
in kričal na vse grlo,
da vse bi skupaj drlo,
tako bi jokal Ciciban.”

““O naj le joče Ciciban,
kriči naj kakor hoče,
zvoniti izza toče
nič ne pomaga, Ciciban!””

“Kaj misliš, da bi jokal sam?
Jokala brez pokoja
bi šele mama moja;
Kaj misliš, da bi jokal sam?”

““Kaj tudi joče mamica,
če Cicibanček skače,
pa si raztrga hlače,
kaj tudi joče mamica?””

“Če hlače strga Ciciban,
jih mamica zašije,
a očka mu nabije
s cvetlično bilko zadnjo stran.”

““Premotil si me, Ciciban;
ne vem, kaj sem hotela,
po kaj sem priletela;
premotil si me, Ciciban.””

“O, saj pove ti Ciciban,
le prašaj ga, čebela,
po kaj si priletela;
ne laže pa ne Ciciban.”

““Če pa ne laže Ciciban,
potem je fant od fare;
naj skače, vse potare,
da le ne laže Ciciban!””

In: “Cici-Cici-Ciciban!”
čebelica prepeva,
vse više poleteva,
za njo mi gleda Ciciban.